برقراری شفافیت در زنجیره تأمین پوشاک

معصومه فرید آتشگاه
مرکز ملی شماره‌گذاری کالا و خدمات ایران

مقدمه

صنعت پوشاک یکی از باسابقه‌ترین و قدیمی‌ترین صنایع انسان‌ساز است. ظرفیت‌های اقتصادی موجود در این حوزه مورد توجه اغلب کشورها بوده و در تلاش برای سرمایه‌گذاری در این بخش و بهره‌برداری از فرصت‌ها، عموما توسعه بازارهای بین‌المللی فروش و مدیریت زنجیره‌های تأمین و خرید از ابزارهای رشد صنعت پوشاک توسط کشورهای مختلف دنبال شده است. نگاهی به توصیه کارشناسان در این زمینه در تجربه کشورهای مختلف نشان می‌دهد که برای نیل به صنعت رو به رشد و چابک پوشاک نیاز به رفع چالش‌ها زنجیره‌های تأمین به منظور ارائه خدمات با کیفیت، سریع و قابل اعتماد تکمیلی است. اینجا است که استانداردها و راهکارهای سازمان GS1 در حوزه مدیریت زنجیره تأمین می‌تواند چالش‌های موجود در این صنعت را مرتفع و نیازهای تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان را پاسخ دهد. در این مقاله به معرفی استانداردها و راهکارهای GS1 در این حوزه و نقش آن‌ها در شفاف‌سازی فرآیندها پرداخته شده و به تجربه موفق یکی از شرکت‌های فعال در این حوزه اشاره شده است.

۱. چالش‌های صنعت پوشاک

صنعت نساجی و پوشاک در زمره بزرگ‌ترین، مهم‌ترین و قدیمی‌ترین صنایع جهان است که به دلیل اشتغال‌زایی بالا و نقش صنعتی، اقتصادی و اجتماعی فوق‌العاده، بسیار موردتوجه اغلب کشورها و اقتصادهای بزرگ دنیا قرار دارد. مزایای متنوع آن از جمله قدرت اشتغال‌زایی بالا، ارزآوری، تولید ثروت ملی، نیاز به سرمایه‌گذاری کمتر نسبت به سایر صنایع و ارزش‌افزوده بالا، موجب شده است که بسیاری از کشورها صنعتی‌شدن خود را از صنایع نساجی و پوشاک آغاز کنند و به تدریج در بخش‌های دانش‌بنیان و با ارزش‌افزوده بالاتر پیشروی کنند. صنعت پوشاک یکی از نیازهای اولیه و اساسی انسان را برآورده می‌سازد. این صنعت در طول گذر زمان دستخوش تغییرات و بازسازی بسیاری شده که از مهم‌ترین این تغییرات می‌توان به پدیدار شدن انقلاب صنعتی، جهانی‌شدن نام‌های تجاری و به‌وجودآمدن تکنولوژی‌های جدید، اشاره کرد. باگذشت سال‌ها و اتفاقات به وجود آمده، تقاضا برای پوشاک توسط مشتریان این حوزه، افزایش پیدا کرده و از یک نیاز اولیه و اساسی به نماد شخصیت افراد تبدیل‌شده است. صنعت پوشاک، نسبت به دیگر صنایع نیازمند چالاکی و چابکی بیشتری است تا قادر باشد به تغییر رفتار مشتریان خود به موقع پاسخ دهد. از جمله ذی‌نفعان این صنعت می‌توان به تولیدکنندگان مواد خام (تولیدکنندگان نخ، پارچه، چرم و غیره)، تولیدکنندگان محصول (پوشاک،

کفش و غیره)، ارائه‌دهندگان خدمات حمل و نقل و لجستیک (۱)، عرضه‌کنندگان تگ‌های بازشناسی (شناسایی کالا از طریق سیگنال‌های الکترونیکی و الکترومغناطیسی) (۲)، صاحبان برند، فروشگاه‌های زنجیره‌ای، خرده‌فروشان، مصرف‌کنندگان و انجمن‌های صنعتی اشاره کرد.

اما امروز چالش‌های مهمی فرآیندهای کسب‌وکار صنعت پوشاک را تحت‌تأثیر قرار داده است. زنجیره تأمین و تقاضا در این صنعت به طور فزاینده‌ای بزرگ‌تر و پیچیده‌تر شده است. از جمله، توسعه زنجیره تأمین در سراسر دنیا نیاز به یک زبان تجاری مشترک را بیش از پیش مطرح کرده و مخاطرات مختلف لزوم دسترسی به اطلاعات استاندارد در خصوص کالا جهت صرفه‌جویی در زمان و جلوگیری از خطا روز به روز ضروری‌تر شده است. مثلا، جعل و قاچاق کالا از مواردی است که در صنعت پوشاک موجب نارضایتی صاحبان برند و بنگاه‌های اقتصادی شده است. حساسیت طرف‌های تجاری در شناسایی، حمل‌ونقل، تبادلات مالی و غیره در صنعت پوشاک سال به سال مولفه‌های جدیدی را در بطن خود جای می‌دهد و سرعت تحولات و تغییرات خواسته‌ها در زنجیره تأمین این صنعت شدیدا بالا است. از این رو برخورداری صنعت پوشاک از قابلیت ردیابی و رعایت الزامات امنیتی در رشد کسب‌وکارها و رشد تقاضای مشتریان بسیار مؤثر شده‌اند. برای پاسخگویی به این چالش‌ها، امروز طرف‌های تجاری مانند کارخانه‌های تولیدی، صاحبان برند، خدمت‌دهندگان حمل‌ونقل و خرده‌فروشان، همکاری نزدیکی در ایجاد اطلاعات واقعی و به هنگام در مورد جریان محصولات و اطلاعات در زنجیره تأمین پیدا کرده‌اند و هم‌پوشانی بالای جریان فیزیکی محصول و جریان اطلاعاتی آن ضرورتی انکار ناپذیر شده است.

۲. نقش GS1 در برطرف‌کردن چالش‌های صنعت پوشاک

هر یک از اعضای زنجیره تأمین پوشاک به جهت اینکه بتواند با رقبای خود رقابت کند و هزینه‌های تولید خود را به پایین‌ترین حد ممکن برساند نیازمند اطلاعات استاندارد و قابل‌اعتماد در سراسر زنجیره تأمین، صرفه‌جویی بیشتر، افزایش سرعت عرضه محصولات متنوع به بازار، مدیریت کاراتر موجودی در انبارها، مدیریت بهتر دسته‌بندی، وجود اطلاعات صحیح، فراخوان سریع و غیره هستند. اینجا است که استانداردهای GS1 ایفای نقش می‌کند و باعث می‌شود که با استفاده از استانداردهای جهانی و فراگیر خود در حل مشکلات و چالش‌هایی که بیان شد، مؤثر واقع شود. GS1 بانفوذ در زنجیره تأمین پوشاک باعث افزایش سرعت عرضه محصولات به بازار می‌شود تا شرکت‌ها بتوانند به‌موقع پاسخگوی نیاز مشتریان خود باشند و مشتریان با دریافت اطلاعات صحیح کالا اعتماد لازم را پیدا کنند. امروز دیگر تولیدکننده می‌تواند کالاهای معیوب در زنجیره تأمین را با سرعت بالا تشخیص داده و آن‌ها را فراخوان کند. همچنین این استانداردها باعث بهبود دقت موجودی‌ها، مدیریت طبقه‌بندی، شفافیت و ایجاد قابلیت ردیابی محصولات شده است. سازمان GS1 با هدف مدیریت زنجیره تأمین، استانداردهای مختلفی را در سه حوزه شناسایی، ضبط و به‌اشتراک‌گذاری اطلاعات ارائه می‌دهد. در ادامه برخی از این استانداردها و راهکارها که می‌توانند در حوزه پوشاک مورد استفاده قرار گیرند و در بهبود کیفیت این صنعت مؤثر باشند معرفی شده است.

۲-۱. شماره جهانی قلم تجاری کالا (GTIN)

این شناسه یکی از استانداردهای شناسایی GS1 محسوب می‌شود که همان‌طور که از نامش پیداست برای شناسایی اقلام تولیدی و یا بازرگانی که مورد تجارت قرار می‌گیرد استفاده می‌شود. جهت تسهیل استفاده از اطلاعات کد GTIN، نماد میله‌ای این کد بر اساس استاندارد EAN۱۳ تولید و توسط دستگاه‌های قرائت‌گر خوانده می‌شود. بسیاری از برندهای معتبر مانند ZARA در حوزه لباس در سرتاسر دنیا برای تولیدات خود از کد جهانی قلم تجاری کالا استفاده می‌کنند که با نماد EAN۱۳ روی اتیکت لباس‌هایشان الصاق می‌شود. این کد در سیستم‌های نرم‌افزاری داخلی تولیدکننده قلم تجاری و همچنین در سیستم‌های نرم‌افزاری خرده‌فروشی‌ها و سیستم فروش اینترنتی به‌راحتی قابل استفاده بوده و نیاز به تعریف کد جدید برای هر یک از طرفین تجاری نیست. از مزیت‌های کلیدهای شناسایی GS1 پرکاربرد بودن آنها است و اینکه یک زبان واحد برای همه طرفین تجاری در سطح ملی و جهانی ایجاد می‌کند. یکی از دیگر مزایای مهم این کلید شناسایی این است که قابلیت استعلام برای طرفین تجاری قبل از داد و ستد و همچنین برای مصرف‌کننده نهایی را ایجاد می‌کند. کافی است هر یک از طرفین معامله در gepir.org کد الصاق شده روی قلم تجاری را وارد نماید تا مشخص شود که چه کسی برای این قلم تجاری کد گرفته است، که بدین ترتیب تا حدی از جعل یک کالای تجاری هم جلوگیری می‌شود. برای یک تولیدکننده لباس که با صرف وقت و هزینه یک لباس را طراحی و تولید و روانه

بازار کرده نیز اهمیت زیادی دارد که افراد متقلب نتوانند اجناس بی‌کیفیت را از روی طرح اصلی تولید و با برند صاحب کالا وارد بازار کنند و اعتبار برند تولیدکننده را خدشه‌دار نمایند. همچنین چنانچه همه تولیدکنندگان در زنجیره تأمین از این کد استفاده کنند، یافتن کالاهای قاچاق در سطح بازار برای بازرسان بسیار تسهیل خواهد شد. قوانین مشخصی برای اختصاص دادن کد GTIN برای محصولات این بخش، وجود دارد. به عنوان مثال، به هر ترکیب یک پیراهن که در ۵ رنگ مختلف و ۸ سایز متفاوت تولید می‌شود، یک کد GTIN متفاوت اختصاص می‌یابد. این بدان معنا است که برای این محصول نیازمند ۴۰ کد GTIN مجزا هستیم. تخصیص این کدها به‌تنهایی باعث افزایش بهره‌وری در مدیریت موجودی نمی‌شود، اما پایه و اساس و زیربنایی برای بهره‌برداری از سایر راهکارهای GS1 از جمله تکنولوژی EPC/RFID و تبادل الکترونیکی داده‌ها است. با به‌کارگیری این استانداردها طیف وسیعی از محصولات و تولیدات به‌صورت یکتا شناسایی‌شده و در تگ‌های RFID و یا بر روی نمادهای یک‌بعدی و یا دوبعدی رمزینه (Encode) می‌شوند و اطلاعات محصولات برای شرکای تجاری زنجیره تأمین به‌صورت الکترونیکی مبادله می‌شود. در حوزه پوشاک به دلیل پیچیدگی‌هایی همچون تنوع نوع، طرح، رنگ و غیره، علاوه بر شناسایی هر مدل از محصول، لزوم شناسایی کالاها به‌صورت سریالی نیز مطرح می‌شود. این موضوع باعث افزایش شفافیت و کنترل بهتر موجودی در داخل قفسه‌های فروشگاه و در نهایت افزایش فروش کالا می‌شود. افزایش پیچیدگی شناسایی محصولات در صنعت پوشاک باعث ایجاد پیچیدگی تبادل اطلاعات در بین ذی‌نفعان این صنعت نیز می‌شود که خود ضرورت خودکاری‌سازی فرایندها را مورد تاکید قرار می‌دهد. این خودکارسازی از سفارش الکترونیکی، فاکتور الکترونیکی، کاتالوگ الکترونیکی تا اطلاعات اصلی محصولات، تصاویر و رویدادهای کسب کار را شامل می‌شود که با پیاده‌سازی راهکارهای GS1 قابل حصول است.

۲-۲. شماره جهانی قلم تجاری کالا سریالی (SGTIN)

شناسایی سریالی محصولات یکی از نیازهای صنایع مختلف از جمله صنعت پوشاک می‌باشد. راهکار GS1 در این مورد شماره جهانی قلم تجاری کالای سریالی یا SGTIN است (۳). این شناسه برای جلوگیری از جعل و قاچاق نیز کاربرد دارد. بسیاری از برندهای معتبر دنیا در حوزه لباس در کنار GTIN از یک سریال نیز استفاده می‌کنند که بدین ترتیب قابلیت استعلام برای تک‌تک تولیدات را فراهم می‌کنند و به‌این‌ترتیب دیگر تقریباً جعل را برای متقلب‌ها غیرممکن، هزینه بر و ناشدنی می‌کنند. در خرده‌فروشی سوپرمارکتی برای شناسایی کالاها عمدتا از دو مشخصه نوع و سایز استفاده می‌شود، برای مثال زمانی که شما می‌خواهید یک قوطی کنسرو خریداری کنید بیشتر به نوع و سایز آن توجه می‌کنید؛ اما در صنعت پوشاک علاوه بر دو مشخصه‌ای که بیان شد، مشخصه‌های دیگر همچون، طرح، رنگ، فصل و غیره نیز برای توصیف کالا موردنیاز است. برای مثال یک تی‌شرت کتان ساده می‌تواند سایزها و طرح‌های متنوعی داشته باشد و یا فصول استفاده از هر پیراهن با دیگری تفاوت کند. همان‌طور که ملاحظه می‌شود هر ترکیب این مشخصه‌ها می‌تواند محصولات متنوعی ایجاد کند که باید با یک GTIN شناسایی شوند. در ۱۰ سال اخیر تمایل به استفاده از کدهای سریالی به همراه فناوری شناسایی بی‌سیم از استقبال بیشتری برخوردار شده است. فرآیند شناسایی سریالی محصولات، برای شناسایی کالاها به‌صورت یکتا برای آن دسته از کالاهایی است، که GTIN یکسان دارند. برای مثال دو تی‌شرت سفید تابستانه سایز XL را در نظر بگیرید. این دو تی‌شرت کد GTIN یکسانی دارند با استفاده از یک شماره سریال به همراه کد GTIN قابل شناسایی می‌شوند. در اینجا به علت اینکه نماد EAN۱۳ برای اضافه‌کردن شماره‌سریال بسیار کوچک است، می‌توان از حامل‌های داده دیگری همچون RFID، دیتا ماتریس و یا دیتا بارها استفاده کرد. استفاده از حامل‌های داده RFID مزایای بیشتری نسبت به دیگر حامل‌های داده دارد. یکی از این مزیت‌ها، خواندن حجم زیادی از تگ‌ها بدون نیاز به داشتن خط دید مستقیم است. این موضوع به صاحبان برند و خرده‌فروشان این امکان را می‌دهد که فرآیند مدیریت موجودی انبار خود را سریع‌تر و بادقت بالاتری انجام دهند. به‌این‌ترتیب آن‌ها می‌توانند خیلی سریع‌تر متوجه شوند که چه کالایی فروش رفته، گم و یا مرجوع شده است. همچنین با چینش سریع‌تر قفسه‌های خود می‌توانند فروش بیشتری داشته باشند.

۲-۳. شناسنامه یا کاتالوگ کالا (GPC)

یکی دیگر از راهکارهای GS1 که علاوه بر تولیدکنندگان برای مصرف‌کنندگان نهایی نیز کارا می‌باشد استفاده از کاتالوگ یا شناسنامه الکترونیکی کالا می‌باشد (۴). این ساختار طبقه‌بندی جهانی که در ۱۴ زبان زنده دنیا موجود است و به زبان فارسی

نیز ترجمه شده به تولیدکننده این امکان را می‌دهد که برای کالای تولیدی خود مطابق با استانداردهای جهانی کیفیت داده کاتالوگ الکترونیکی ایجاد نماید و مصرف‌کنندگان علاوه بر استعلام کد قلم تجاری بتوانند اطلاعات کالا را که خود تولیدکننده آن ایجاد کرده است به‌راحتی مشاهده نمایند. این موضوع نیز در سخت‌تر کردن جعل کالا بسیار مؤثر است.

۲-۴. شبکه جهانی هم‌زمان‌سازی داده‌ها (GDSN)

این شبکه، محلی است برای تولیدکنندگان و توزیع‌کنندگان یک زنجیره تأمین در سرتاسر جهان تا کاتالوگ محصولات قابل عرضه خود را به اشتراک بگذارند و همچنین محلی برای خرده‌فروشان، مصرف‌کنندگان و یا عمده‌فروشان کوچک‌تر تا بین کاتالوگ‌های ارائه شده به دنبال محصول موردنظر خود بگردند و اقدام به کسب اطلاعات بیشتر از ارائه‌دهنده اطلاعات جهت ارائه یک سفارش به آن کنند. با توجه به عضویت اتحادیه اصناف لباس ایران در فدراسیون بین‌المللی پوشاک (۵) و با توجه به برنامه‌های ارائه شده از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت برای توسعه صنعت پوشاک، پیوستن به این شبکه جهانی الزامی به نظر می‌رسد، زیرا تولیدکنندگان پوشاک در ایران می‌توانند محصولات خود را در سطح جهانی ارائه و در میان بسیاری از فروشگاه‌های پوشاک در سراسر دنیا به دنبال مشتریان خود بگردند. همین‌طور می‌توانند رقبای خود را رصد و تأمین‌کنندگان خود را بیابند. لازمه ورود به این شبکه داشتن کد GTIN برای محصولات تولیدی و یا قلم تجاری مورد مبادله، کد شناسایی جهانی مکان (GLN) و کاتالوگ الکترونیکی محصول بر اساس ساختار طبقه‌بندی جهانی (GPC) است.

۲-۵. کد شناسایی جهانی مکان (GLN)

یک کلید شناسایی بسیار کاربردی که هم برای مکان‌ها و هم برای شخصیت‌های حقیقی و حقوقی مورد استفاده قرار می‌گیرد و به عبارتی کارکرد کد پستی و کد اقتصادی را توأمان در سطح جهانی دارد. این کد می‌تواند شامل اطلاعات موقعیت جغرافیایی یک مکان و اطلاعات تجاری یک نهاد باشد.

۲-۶. تبادل الکترونیکی داده‌ها (EDI):

فرآیند سفارش تا خرید اینترنتی یا همان تجارت الکترونیکی با استفاده از استانداردهای GS1 بسیار مؤثر و کارا است. GS1 جهانی با ارگان‌ها و برندهای معتبری مانند Google Shop تفاهم‌نامه همکاری دارد که در یکپارچگی زنجیره تأمین الکترونیکی بسیار اثرگذار است. تولیدکنندگان، واردکنندگان و صادرکنندگان پوشاک در ایران می‌توانند با پیوستن به این شبکه از مزایای آن بهره‌مند شوند و راحت‌تر با طرفین تجاری خود در زنجیره تأمین سراسر دنیا به تجارت بپردازند.

۲-۷. راهکارهای ردیابی درون‌بنگاهی

با استفاده از کدهای GTIN می‌توان محصولات تولیدی یک

شکل (۱)- تبادل الکترونیکی داده‌ها

بنگاه اقتصادی را به‌صورت عمومی با کمترین هزینه ردیابی نمود (۶). با کمی هزینه می‌توان در سطوح بالاتر نیز ردیابی را دقیق‌تر انجام داد. ردیابی به یک ارگان تولیدکننده کمک می‌کند تا دقیقاً و بدون هیچ خطایی و در سریع‌ترین زمان ممکن دریابد که هر یک از محصولات یا گروه مشخصی از محصولاتش از چه مواد اولیه‌ای با چه تأمین‌کننده‌ای تولید شده، چه کسانی در خط تولید، انبار، مونتاژ و غیره برای تولید آن محصول فعالیت داشته‌اند، در چه زمانی و چگونه اتفاق افتاده و همه این‌ها به این معنا است که چنانچه محصول نهایی یک تولیدکننده مشکل داشته باشد می‌تواند به راحتی آن را فراخوان کند، سریع نوع نقصان کالا و مقصر آن را بیابد و رفع عیب نماید تا دوباره دچار هزینه نشود و به‌اصطلاح از یک سوراخ دوبار گزیده نشود. این کار با جمع‌آوری مکانیزه اطلاعات و با استفاده از تکنولوژی بارکد و یا RFID در سریع‌ترین زمان و بادقت بالا ممکن می‌شود و به تولیدکننده این امکان را می‌دهد تا آمار تولید را به‌صورت لحظه‌ای داشته باشد، تحویل انبار به سرعت و با دقت اتفاق بیفتد، تفکیک بار بر اساس سفارش بدون خطا صورت پذیرد و زمان بارگیری را به‌شدت کاهش دهد و این‌ها همه یعنی کاهش هزینه‌های تولید در عمل. افزایش بهره‌وری در زنجیره تأمین تنها با هماهنگی و همکاری ذی‌نفعان زنجیره به دست می‌آید. امروز با توجه به ایراداتی که برای کالاها در زنجیرهای تأمین از جنبه‌های مختلف به وجود می‌آید، تمرکز برای ایجاد قابلیت ردیابی در صنعت پوشاک در میان صاحبان برند، افزایش پیداکرده است. تأمین‌کنندگان اغلب با پیمانکاران تو در تو کار می‌کنند و اینجاست که موضوع ردیابی وقتی که اتفاق اشتباهی رخ می‌دهد، تبدیل به موضوعی مهم می‌شود.

۳. مزایای استفاده از فناوری کد الکترونیکی محصول

صنعت پوشاک جزء اولین صنایعی بوده است که از تکنولوژی کد الکترونیکی محصول (۷) برای شناسایی و ردیابی در سطح قلم کالا و سطوح بالاتر استفاده کرده است. این فناوری روشی برای شناسایی خودکار اقلام با استفاده از تگ‌های الکترونیکی است که هر یک از عناصر زنجیره تأمین را در جمع‌آوری و تبادل اطلاعات با استفاده از امواج رادیویی، توانمند می‌سازد. شناسایی در سطح قلم کالا این امکان را به این عناصر می‌دهد که متوجه شوند چه تعداد کالا در کجای زنجیره تأمین انبارش شده است.

کالاهایی که با تگ الکترونیکی محصول وارد مغازه‌ها می‌شوند به‌صورت یکتا شناسایی‌شده‌اند و مشخص می‌شوند که چه موقع وارد انبار فروشگاه و چه موقع از انبار به سالن فروش منتقل شده‌اند. حتی اقلامی که مفقود شده را می‌توان با قرائت‌گر کد الکترونیکی جستجو کرد. این کدها می‌تواند در نقطه فروش برای جلوگیری از دزدیده شدن کالاها مورد استفاده قرار گیرد. همچنین با استفاده از این فناوری می‌توان یک اتاق پرو هوشمند ایجاد کرد. به این صورت که مشتری با بردن لباس به داخل اتاق پرو، تمامی اطلاعات مربوط به آن از قبیل انواع سایز، رنگ‌ها و غیره را در نمایشگری که در اتاق نصب شده است را خواهد دید. همچنین مشتری درصورتی‌که مایل به انتخاب سایز دیگر و یا رنگ دیگر بود، می‌تواند توسط همان نمایشگر به فروشنده اعلام کند. درصورتی‌که کالا موردپسند مشتری قرار گیرد سیستم می‌تواند کالاهای دیگری را که متناسب با خرید مشتری است به او پیشنهاد دهد. همچنین مشتری در همان اتاق می‌تواند فرآیند پرداخت را انجام دهد. با استفاده از این

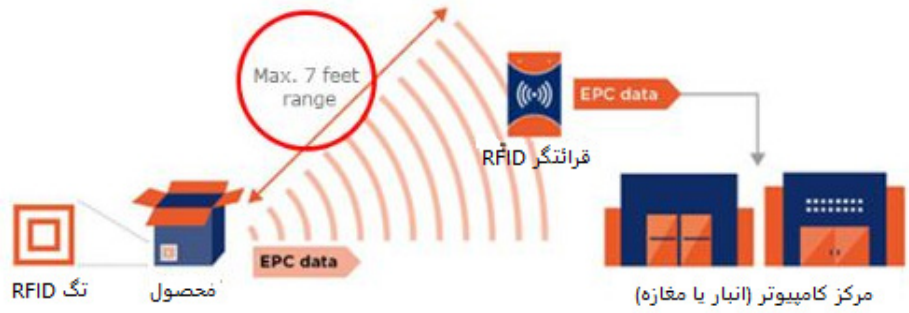

شکل (۲)- فناوری کد الکترونیکی محصول در صنعت پوشاک

شکل (۳)- زنجیره تأمین پوشاک

استانداردها فروشنده می‌تواند موجودی انبار خود را به‌صورت لحظه‌ای مشاهده و موجودی قفسه‌های خود را تحت کنترل داشته باشد. اگر موجودی یک کالا در قفسه یا انبار به حد پایین رسید، سیستم به‌صورت هوشمند به فروشنده اعلام می‌کند. حتی فروشنده می‌تواند تشخیص دهد که محصولات پرفروش و کم‌فروش آن چیست و مدیریت دسته‌بندی اجناس را به‌صورت سیستمی و خودکار انجام دهد. قفسه گردانی و انبارگردانی با استفاده از فناوری کد الکترونیکی یکی دیگر از راهکارهای مفید در این حوزه است. مجموع موارد ذکر شده کمک خواهند کرد تا چرخه گردش یک کالا در زنجیره تأمین راحت‌تر و سریع‌تر اتفاق بیفتد و کالا قابل ردیابی و آمارگیری‌های احتمالی برای هریک از طرفین تجاری ذی‌نفع در زنجیره تأمین در اسرع وقت امکان‌پذیر باشد. به واقع، استانداردهای GS1 توانسته در صنعت پوشاک یک سیستم یکپارچه را برای شرکای تجاری زنجیره تأمین ایجاد و با پاسخگویی به سؤالاتی همچون چه چیزی، چه کسی، چه موقع، کجا و چرا از حرکت محصولات در زنجیره تأمین، یک سیستم ردیابی کالا به دست دهد که تنها یکی از مزایای آن شفافیت حرکت اقلام در زنجیره تأمین است. استانداردهای GS1 تمامی هویت‌های زنجیره تأمین را به‌صورت خودکار شناسایی نموده و به ثبت اطلاعات در مورد قلم کالا، مکان‌ها و رویدادها می‌پردازد. این اطلاعات می‌تواند بین شرکای تجاری بالادستی و پایین‌دستی زنجیره تأمین به اشتراک گذاشته شود و به این صورت قابلیت ردیابی و رهگیری را در بین اعضای زنجیره تأمین ایجاد کند.

۴. چشم‌انداز ردیابی محصول از مبدأ تا فروشگاه

در دنیای مد و لباس امروزه که سرعت به‌وجودآمدن مدل‌های مختلف از پوشاک بسیار بالا و بازه زمانی بین طراحی پوشاک، تولید، انبارش و فروش آن بسیار فشرده است، حذف پیچیدگی‌های موجود در زنجیره تأمین، یک عنصر بحرانی برای موفقیت در این تجارت است. پیروی از استانداردهای یکپارچه و فراگیر GS1 موجب خواهد شد که موجودی فروشگاه‌ها در حالت تعادل قرار گیرد و انبارش کالا در فروشگاه زیاد و کم نباشد. همچنین این استانداردها باعث چابکی در فرآیندهای کسب‌وکار می‌شود. استفاده از شناساگر منحصربه‌فرد جهانی برای هر قلم کالا، محموله‌ها و مکان‌ها و همچنین استفاده از پیام‌های الکترونیکی بین همه ذی‌نفعان بالادستی و پایین‌دستی در زنجیره تأمین، بهترین راه تضمین برای شفافیت از ابتدا تا انتهای زنجیره تأمین است.

۵. نروژ و تجربه استفاده از GS1 در صنعت پوشاک

فروشگاه‌های «مودز» (۸) در نروژ، نمونه‌ای کاربردی از اجرای استانداردهای GS1 در صنعت پوشاک هستند. پوشاک مودز برندی نروژی است که در ۱۸ شعبه در سرتاسر کشور نروژ به فروش می‌رسیدند. امروز این فروشگاه بر اساس استانداردهای GS1 اقدام به پیاده‌سازی سیستم کد الکترونیکی در تمامی شعب فروشگاهی و تاسیس فروشگاه اینترنتی کرده و در سرتاسر اروپا و آمریکا محصولات خود را به فروش می‌رساند. شرکت سرمایه‌گذاری بر روی استانداردهای GS1 را به جهت افزایش دقت و صحت اطلاعات محصولات و موجودی خود و درنتیجه

افزایش فروش خود انجام داد و انتظارات به‌سرعت برآورده شد، هم در مورد افزایش بهره‌وری موجودی و هم در مورد پذیرش سیستم توسط کارکنان. با بازگشت سریع سرمایه شرکت استفاده از این فناوری را گسترده‌تر کرد و در دیگر فروشگاه‌های خود نیز از آن بهره برد. تجربه مودز در نروژ مهم‌تر از هر چیز نشان می‌دهد که شرکت‌ها لزوما نباید جزء ۱۰۰ برند برتر دنیا باشند تا بتوانند از مزایای فناوری‌های نوین بهره‌مند شوند و فروشگاه‌ها و برندهای کوچک نیز می‌توانند با استفاده از این فناوری‌ها راهی به بازارهای جهانی بیابند.

نتیجه‌گیری

مطالبی که در بالا ذکر شد تنها بخشی از خدمات GS1 بود که می‌تواند در بهبود زنجیره‌های تأمین صنعت پوشاک کارآمد باشد. استانداردهای GS1 به طور مستمر درحال‌توسعه و به‌روزرسانی هستند که در رفع چالش‌های موجود در صنعت پوشاک مؤثر بوده و این صنعت بزرگ را بیش‌ازپیش شکوفا می‌کنند. استفاده از استانداردهای GS1 مزایای بسیاری برای همه اعضای زنجیره تأمین به ارمغان می‌آورد. مزیت‌هایی همچون ردیابی کالا در طول زنجیره، مدیریت موجودی بهتر و کاراتر، ایجاد فروشگاه‌های هوشمند، در اختیار قراردادن انواع و اقسام روش‌های مختلف خرید، افزایش فروش و غیره. همچنین میزان عرضه و تقاضای کالا در زنجیره را متعادل می‌کند و از انبارش بی‌جهت کالا جلوگیری می‌کند. این فناوری هزینه تولید محصول را کاهش می‌دهد تا تولیدکنندگان بتوانند توان رقابت قیمتی نزدیک در بازارهای جهانی را بیابند و رضایت مشتریان خود را بیشتر جلب کنند. برای استفاده از این استانداردها نیاز نیست حتماً یک شرکت، جزء برندهای برتر دنیا باشد. هر شرکت و برندی با هر اندازه‌ای می‌تواند از این استانداردها استفاده کرده و از مزایای آن بهره‌مند شوند. استانداردهای GS1 می‌توانند به نیازهای مدیریت زنجیره تأمین پوشاک پاسخ داده و چالش‌های این حوزه را مرتفع کنند.

یادداشت‌ها

1. LSPs = Logistics Service Providers
2. RFID = Radio Frequency Identification
3. Serialized Global Trade Item Number
4. Global Product Classification
5. IAF = International Apparel Federation
6. Trace and Track
7. EPC/RFID GS1
8. Moods